

I. Obor působnosti.

Lékařům okresním přísluší:

1. Dohled na působnost obci v ohledu zdravotně-policejním a na zdravotní personal jich okresů.
2. Vykonávání předpisů vydaných proti pokoutnímu léčení a neoprávněnému provozování lékařské praxe.
3. Kontrola ve příčině obchodu jedy a líčidly.
4. Dohled na léčební a humanitní ústavy, lázně, prameny léčivé, lékárny a živnosti zdraví lidskému nebezpečné.
5. Spolupůsobení při správě zdravotnictví vůbec, jmenovitě však při epidemích, při propůjčování a zřizování živností lékařských.
6. Vyšetřování zdravotně policejní a podávání dobrozdání o tom.
7. Intervence při odvodech vojenských.
8. Vedení v patrnosti všeobecného zdravotního stavu obyvatelstva a užitečných zvířat domácích svých okresů a podávání návrhů v tomto směru.
9. Podávání periodických zpráv o všem, co v jich okresu v ohledu zdravotně-policejním se pozoruhodným býti jeví.
10. Lékař okresní má tam, kde není okresního zvěrolékaře, při vypuknutí dobytčího moru činiti návrhy.
11. On má ve svém okresu občasné neb kdykoliv je toho potřebí, od případu ku případu činiti objíždky.
12. On jest povinen proti normálnímu poplatku vykonávati funkce lékaře soudního (§ 8 a—d cit. z.).

II. Odměna.

1. Zeměpanští lékaři okresní jsou dílem do IX., dílem do X. hodnostní třídy úředníků státních zařadění.
2. Okresní lékaři IX. třídy hodnostní mají titul »lékaři okresní I. třídy« a okresní lékaři X. třídy hodnostní titul »lékaři okresní II. třídy«.
3. Služné lékařů okresních zvyšuje se po každých 5 letech o 100 zl. až k úhrnnému obnosu 1200 zl.
4. Správci země přísluší, zeměpanské lékaře okresní proti náhradě stěhovacích nákladů přesazovati.

III. Asistenti zdravotní.

Pomocným personálem ve službě zdravotní jsou asistenti zdravotní dílem s adjutem, dílem bez adjuta. Počet adjut smí v každém obvodu správním nejvýše 5. díl veškerých v tomto okresu zřízených zeměpanských lékařů okresních obnášeti. Ku dosažení místa zdravotního asistenta žádá se průkaz o 1roční praxi lékařské odbyté po dosažení diplomu doktorského ve veřejné nemocnici. Jinak platí pro asistenty zdravotní předpisy pro konceptní praktikanty vydané.

Lékaři soudní.

Přivzetí lékařských znalců jest nezbytně nutným v případech soudních, které mají býti i vzdálenější souvislost s fysickým nebo psychickým stavem člověka. Za »soudní lékaře« lze pokládati v přesném smyslu jen ty lékaře, kteří při soudu trvale jsou ustanoveni (§ 119 tr. ř.). Je-li tomu tak, má vyšetřující soudce jiné znalce přibrati toliko výjimečně a to tehdy, je-li nebezpečí v prodlení nebo jestliže lékař trvale ustanovený pro zvláštní poměry přibrán býti nemůže nebo jeho přibrání se neodporučuje. Tato jednotlivá ustanovení vykazují z části nedostatky, které s lékařského stanoviska potřebují vysvětlení. Jest přirozeno, že jiní znalci musí býti přibráni, když

jest nebezpečí v prodlení, nebo když lékař trvale ustanovený přivolán býti nemůže. Co se týká otázky, zda přivzetí trvale ustanoveného lékaře v jednotlivém případě jest povážlivým, jsou tím patrně míněny případy, kdy příbuzenské nebo jiné socialní poměry nepřivzetí jeho odůvodňují.

Lékařem soudním může býti každý, kdo dle svého diplomu jest oprávněn provozovati lékařskou praxi, aniž by prve musel podati zvláštní průkaz o způsobilosti k soudnímu lékařství. V Rakousku jest na lékařských fakultách soudní lékařství povinným předmětem zkušebním. Zeměpanští okresní lékaři jako takoví jsou povinni na se bráti funkce soudních lékařů (§ 8 lit. d, zák. ze dne 30. dubna 1870 č. 68 ř. z.). Profesori lékařských fakult, nežádá-li toho důležitost případu nebo jiné zvláštní okolnosti, nemají býti přibíráni jako znalci ku trestnímu vyšetřování neb alespoň nemají jako takoví býti zaměstnáváni déle, než jest nevyhnutelně nutno (nař. min. ze dne 21. října 1853 č. 219 ř. z.); nařízení toto má platnost též pro professory chemie na fakultách filosofických (výn. min. sprav. ze dne 24. března 1855 č. 2115).

Lékařští znalci musí býti vzati do přísahy. Znalcům, kteří jsouce trvale ustanoveni již všeobecnou přísahu složili, má vyšetřující soudce před počtím úředního výkonu posvátnost přísahy od nich složené připomenouti. Jiní znalci musí před předsevzetím ohledání přísahou se zavázati, že chtějí předmět jeho pečlivě vyšetřiti, to, co seznají, věrně a úplně udati a nález, jakož i dobrozdání dle svého nejlepšího vědomí a svědomí a dle zásad své vědy (nebo umění) odevzdati (§ 121 tr. ř.). Formulí pro přísahu znalců předepsanou obsahuje § 1 zák. ze dne 3. května 1868 č. 33 ř. z.

V každém případě má soudní lékař splniti úkol trojí a to:

1. Předsevzení ohledání. Předmětem tohoto jsou vůbec osoby (živé nebo jako mrtvoly) nebo věci. Vyšetření musí býti provedeno co nejpodrobněji a v době příhodné. Přítomnost soudních osob při prohlédnutí nebo vyšetření předmětů ohledání (§ 122 tr. ř.) se vždy nežadá, neboť toto ustanovení, jehož šetří praxis při většině sborových soudů toliko ve případech značné důležitosti, zákon sám omezuje potud, že soudní osoby chtějí-li, mohou se vzdáliti z ohledů mravních (při ohledání osob ženského pohlaví), nebo trvá-li ohledání příliš dlouho (při vyšetření chemickém, bakteriologickém, mikroskopickém, při vyšetřování stavu duševního a pod.).

2. Sepsati protokol o všem, co na dotýčném předmětu shledáno bylo. Toto činí lékařům, kteří se soudní medicinou nejsou dokonale obeznámeni, největší obtíže, což nezdědka dokazují případy, kde jest třeba vyžádati si dobrozdání lékařské fakulty.

3. Podati dobrozdání, což ve mnohých případech jest možno teprve později, po opětovaném ohledání. Toto musí býti ve smyslu zákona úplné, t. j. musí obsahovati zodpovědění všech otázek, které zákon v konkrétním případě klade. Při tom jest znalost zákona pro soudního lékaře nezbytnou. Podle okolností může objeviti se potřeba, aby soudní lékař nahlédl ve spisy vyšetřovací, a mohou mu »pokud proti tomu nemluví zvláštní důvody, i spisy samy býti svěřeny« (§ 123 tr. ř.). Zvláště před hlavním přelíčením by měli soudní lékaři tohoto práva obsáhlou měrou užívati, poněvadž výpovědi obžalovaných a svědků často obsahují okolnosti, jež mohou míti pro výpověď soudního lékaře velikou důležitost. Vyskytnou-li se v dobrozdání odpory nebo nedostatky nebo nelogické důsledky, mají býti znalci opětně vyslechnuti, po případě má býti přibrán jeden nebo více

znalců jiných. Jde-li tu o dobrozdání lékaře nebo chemika, může býti požádána za dobrozdání některá lékařská fakulta zemí v říšské radě zastoupených, což může se státi rovněž, jedná-li se o důležitý nebo obtížný konkrétní případ (§ 126 tr. ř.). Otázky podřízeného významu vůbec nemají býti fakultě předkládány (výn. min. sprav. ze dne 18. května 1874 č. 6488). Podrobný předpis o soudním ohledání mrtvých vydáný nař. min. vn. a sprav. ze dne 28. ledna 1855 č. 26 ř. z. obsahuje též četná ustanovení především soudce se týkající.

Při hlavním přelíčení mají lékařští znalci podati svoje dobrozdání ústně a udati zároveň důvody, dále mají otázky jim od osob k tomu oprávněných kladené zodpovídati, po případě návrhům, které učiněny byly, odporovati. Předseda může otázky, jež se mu zdají býti nepřiměřenými zamítnouti (§ 249 tr. ř.). Nikdy nemá lékař vytýkati polehčující a přitěžující okolnosti.

Také v civilním sporu a v řízení nesporném mohou býti soudní lékaři činnými, jako při prohlášení za choromyslného nebo za blbého a s tím souvisejícím zřízení opatrovníka (§ 273 o. o. z.), jež může se státi toliko po vyslechnutí lékařů soudem k tomu ustanovených. Rovněž žádá zákon (§ 100 o. o. z.) přibrání »zkušených lékařů« ke konstatování impotence jakožto překážky manželství. Konečně jest potřebí znaleckého dobrozdání lékaře při nárocích na náhradu škody způsobené tělesným poškozením (§ 1325 až 1328 o. o. z.).

Lesy.

I. Hospodářství lesní.

Význam lesa spočívá netoliko v tom, že poskytuje dříví lidským potřebám nezbytné a různé jiné plody, nýbrž jmenovitě v tom, že lesy pohlcující a vydávající vlhkost příznivě působí na hospodářství polní. Hospodářství lesní zahrnuje v sobě pěstování dříví, t. j. soubor všech lesnicko-hospodářských pravidel, dle kterých lesy udržovány, rozplemeno-vány a omlazovány býti mají a setbu lesní, která zlepšení a znovuzaložení zpustošených nebo nedostatečných lesů, jakož i vypěstění nových stromů za předmět má. Zásady hospodářství lesního musí však též na půdu, polohu a podnebí ohled bráti, zejména při volbě druhů dřev. Rozeznáváme několik způsobů lesního hospodářství a sice:

1. Hospodářství pasekové.
2. Hospodářství na vysoký les, při kterém stromy takového stáří dosáhnou, ve kterém podseknuty byvše znovu vyraziti mohou.
3. Hospodářství smíšené, při kterém lesní a polní hospodářství s chovem neb bez chovu dobytka buď za účelem vzájemného povznesení aneb jen v zájmu výchovy dříví prospěšně se spojuje.
4. Hospodářství na nízký les, při kterém stromy nad kořeny se urazí a vypučením z kořenů se omlazují, kdežto
5. při hospodářství na střední les omlazování pařezů semeny se umožňuje.

Lesní zákon pojednává v odstavci o »hospodářství lesním« o druzích lesů, jelikož zákonné normy o lesnictví a lesním hospodářství činí rozdíl mezi hvozdy rozsáhlými, státu neb obcím náležejícími a menšími soukromým osobám náležejícími lesy. Dle toho rozeznáváme:

- a) lesy čili hvozdy říšské, totiž lesy státní a takové, které se přímo spravují úřady státními;